Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0789

(mr. dr. ing. A.J. Verdaas, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Datum uitspraak	11 september 2024
Klacht van	De consument
Tegen	De Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Opzegbevoegdheid bank. De consument is van mening dat de bank zijn hypotheekkrediet niet mag stopzetten. In januari 2024 heeft de bank aangekondigd dat dit product niet meer past in deze tijd en daarom heeft zij de lopende overeenkomst, met inachtneming van een opzegtermijn van zes maanden opgezegd. Naar het oordeel van de commissie is deze opzegging niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar. De vordering van de consument wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op 30 december 1996 heeft de consument een hypotheekkrediet met een kredietlimiet van *ƒ* 100.000,- tegen een variabele rente afgesloten bij de bank. Het krediet is gekoppeld aan de betaalrekening van de consument. Ter zekerheid van dit krediet is een tweede recht van hypotheek gevestigd op de woning van de consument. Het krediet is verder verstrekt *"tot wederopzegging"* en er geldt geen aflosverplichting.

2.2 In juli 2016 heeft de consument zijn krediet verhoogd en daarbij (onder meer) een Keuze Plus Hypotheek (KPH) afgesloten met een kredietlimiet van € 25.000,-.

2.3 Op verzoek van de consument is de kredietlimiet van het hypotheekkrediet op 13 september 2016 verlaagd naar € 5.000,-. De kredietlimiet van de KPH is daarbij verlaagd naar € 20.000,-.

2.4 Op de overeenkomst zijn de *"Voorwaarden betalen en online diensten 2016"* van toepassing (hierna: de algemene voorwaarden). Deze bepalen in artikel 15 van hoofdstuk 11 het volgende:

> *"Wij mogen het krediet altijd opzeggen. Wij hoeven u niet te zeggen wat de reden van de opzegging is. (...)"*

2.5 Per brief van 16 januari 2024 heeft de bank de consument medegedeeld dat zijn hypotheekkrediet wordt beëindigd. Daarbij hanteert de bank een opzegtermijn van zes maanden, omdat de consument het krediet nog gebruikt.

2.6 De consument heeft hiertegen bezwaar gemaakt. Op 9 juli 2024 heeft hij de bank alsnog geïnformeerd dat hij het hypotheekkrediet wenste te beëindigen en dat hij gebruik wil gaan maken van het product Kort Rood staan.

2.7 Met ingang van 12 juli 2024 is het hypotheekkrediet beëindigd.

De klacht en vordering

2.8 De consument vordert dat de bank zijn hypotheekkrediet voortzet.

2.9 De consument legt hieraan het volgende ten grondslag. De bank handelt in strijd met artikel 4:24a van de Wet of het financieel toezicht (Wft) door het hypotheekkrediet te beëindigen. De bank heeft de gerechtvaardigde belangen van de consument namelijk niet op zorgvuldige wijze in acht genomen en beëindigt het hypotheekkrediet alleen om er zelf beter van te worden. De consument zal door het beëindigen van het krediet minimaal € 100,- per jaar meer aan rente moeten betalen. Hij heeft zijn andere hypothecaire kredieten ondergebracht bij de bank, waardoor het moeilijk zal zijn om een soortgelijk krediet als het hypotheekkrediet af te sluiten bij een andere bank.

Het verweer

2.10 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De vraag die voorligt is of de bank het hypotheekkrediet mag opzeggen. De commissie oordeelt in lijn met de uitspraak GC 2024-0475[1] dat de bank dit mag doen en licht dit oordeel als volgt toe.

Heeft de consument nog belang bij zijn klacht?

3.2 De bank voert aan dat de consument geen belang meer heeft bij zijn klacht, omdat hij het hypotheekkrediet inmiddels zelf heeft beëindigd en heeft gekozen voor het product Kort Rood Staan. De consument voert aan dat hij wel degelijk belang heeft bij zijn klacht. Hij heeft het hypotheekkrediet alleen beëindigd, omdat hij anders het product Kort Rood Staan niet kon afsluiten en hij bang was om in de problemen te komen. De bank had immers aangekondigd dat het hypotheekkrediet per 16 juli 2024 zou worden beëindigd. De commissie begrijpt daaruit dat de consument van mening is dat de bank hem het hypotheekkrediet weer dient aan te bieden, als blijkt dat zij het niet had mogen opzeggen. De consument heeft naar het oordeel van de commissie dan ook nog altijd belang bij zijn klacht.

Mag de bank het hypotheekkrediet opzeggen?

3.3 Tussen partijen is niet (langer) in geschil dat de bank op grond van de algemene voorwaarden een opzegbevoegdheid heeft. De bank heeft overigens onweersproken gesteld dat de algemene voorwaarden die in 1996 van toepassing waren al een dergelijke opzegbevoegdheid kenden en dat ook in de latere versies van de algemene voorwaarden een opzegbevoegdheid is opgenomen.

3.4 Nu de bank een opzegbevoegdheid heeft, zal de commissie vervolgens moeten beoordelen of de bank hiervan gebruik mocht maken. Banken hebben vanwege hun maatschappelijke functie een zorgplicht, waardoor zij bij hun dienstverlening rekening moeten houden met de belangen van hun klanten, zoals ook terecht door de consument is opgemerkt. Een gevolg daarvan is dat een bank een overeenkomst niet mag opzeggen als dat in een concreet geval naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn.[2] Daarom kan een bank onder bijzondere omstandigheden – ondanks een opzegmogelijkheid – worden verplicht een overeenkomst voort te zetten. Om te bepalen of die verplichting in het geval van partijen geldt, zal de commissie het belang van de bank afwegen tegen het belang van de consument. Alle omstandigheden van het geval wegen daarbij mee.

3.5 De commissie oordeelt – onder verwijzing naar haar vaste lijn – dat het de bank in beginsel vrij staat haar (strategisch) beleid te bepalen en tot de conclusie te komen dat bepaalde producten niet meer passen in het nieuwe beleid.

---

[1] Te vinden in het uitsprakenregister op www.kifid.nl.
[2] Hoge Raad 10 oktober 2014, ECLI:NL:HR:2014:2929.

De bank heeft voldoende onderbouwd dat zij een zwaarwegend belang heeft bij het stopzetten van de hypotheekkredieten van al haar klanten. Daarbij heeft zij toegelicht dat dit besluit is genomen omdat dergelijke producten niet meer passen bij de huidige tijd en de visie die zij heeft op een financieel gezond leven. Het risico van het product wordt door veel klanten onderschat. Doordat er geen aflosverplichting geldt, kan het zijn dat voor een kortdurend bestedingsdoel en zeer lange renteverplichting geldt, waarbij de eigen woning als onderpand wordt gebruikt. Met alle klanten zijn alternatieven besproken, zoals het product Kort Rood Staan, aldus de bank.

3.6 De commissie is van oordeel dat de bank voldoende rekening heeft gehouden met de belangen van de consument bij het stopzetten van het hypotheekkrediet. Zo heeft de bank een lange opzegtermijn van (ruim) zes maanden gehanteerd, omdat de consument nog gebruikmaakte van het krediet. De consument blijft verder nog de beschikking houden over het KPH van € 20.000,-. De bank heeft onweersproken gesteld dat daarvan nu een bedrag van € 5.835,- is opgenomen, zodat de consument nog ruimte heeft om gebruik te maken van dat krediet. De consument is daarnaast het alternatief “Kort Rood Staan” aangeboden en hij maakt hiervan inmiddels ook gebruik. De commissie begrijpt dat het vervelend is dat dit een duurdere kredietvorm is, maar het enkele feit dat dit krediet duurder is maakt het nog niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar dat de bank het hypotheekkrediet opzegt. Het is – anders dan de consument lijkt te veronderstellen – ook niet zo dat de bank nooit beslissingen op grond van een de bank toekomende bevoegdheid, mag nemen die nadelig uitpakken voor haar klanten. Zij mag dit alleen dan niet doen, als dit naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. De commissie is gezien hetgeen hiervoor is overwogen van oordeel dat de opzegging niet naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. Dat de door de bank genoemde risico’s (mogelijk) voor de consument niet gelden, doet daar niet aan af. De bank heeft voldoende onderbouwd dat deze risico’s er in zijn algemeenheid zijn en zij mag op basis hiervan de beslissing nemen om het hypotheekkrediet voor al haar klanten te beëindigen. Van schending van artikel 4:24a Wft is gezien het voorgaande dan ook niet gebleken.

Ambtshalve toetsing

3.7 Voor de beoordeling van de klacht is het beding in artikel 15 van de algemene voorwaarden van belang. Dit beding is door de commissie getoetst aan het Europese en Nederlandse (consumenten)recht waarvoor ambtshalve toetsing geldt en de commissie acht het beding niet in strijd met deze regelgeving, onder meer omdat de bank ook zonder opzegbeding in beginsel de bevoegdheid heeft om duurovereenkomsten voor onbepaalde tijd (onder omstandigheden) op te zeggen.

Conclusie

3.8 Gezien het voorgaande mag de bank het hypotheekkrediet beëindigen. Dit leidt ertoe dat de vordering van de consument wordt afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Artikel 4:24a Wet op het financieel toezicht

1. *Een financiëledienstverlener neemt op zorgvuldige wijze de gerechtvaardigde belangen van de consument of begunstigde in acht.*